

"...

II- İPTAL GEREKÇELERİ

1 - 2972 sayılı ve 18/1/1984 günlü Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkındaki Kanunun 23. maddesindeki geçerli oy toplamının onda birine tekabül eden sayının onda birlik sayıyı aşan ve üye çıkarmaya hak kazanmış olan partilerin ve bağımsız adayların aldıkları geçerli oy sayısından ayrı ayrı çıkarılması eşitlik ilkesi ve gerçekleşmiş iradeye ve kanunlara göre geçerli sayılmış oyların ayrı bir düzenleme ile geçersiz sayılması gibi Anayasal ilkeye aykırı bir sonuç doğurmakta, ayrıca bu hal daha ziyade fazla oy almış partileri sebepsiz yere nispi temsil ilkesine aykırı bir duruma getirmektedir.

Şöyle ki : (a) Partisinin 29000, (b) Partisinin 15000, (c) Partisinin e000 oy aldıkları düşünülürse, toplam geçerli 50000 oya göre baraj 5000 dir. Alınmış olan bu geçerli oylardan 5000'er oy düşülerek değerlendirme yapılması halinde;

(a) Partisinin 24000, (b) Partisinin 10000, (c) Partisinin 1000'er oyu kalmaktadır.

Üyeliklerin bu şekilde tahsisinde; (a) Partisinin (b) Partisine olan oranı 24'te 10 ve (a) Partisinin (c) Partisine oranı 24'te 1 olmaktadır.

Baraj sayısı düşünmeden mevcut üyeliklerin tahsisinde ise; (a) Partisinin (b) Partisine olan oranı 29/15, (a) Partisinin (c) Partisine olan oranı 29/6 olmaktadır. Bu misalde açıkça görüldüğü gibi seçmenin kullandığı oyların partilere yansımada, telafisi mümkün olmayan eşitsizlikler meydana gelmektedir.

Bunun sonucu olarak Kanunun 2 nci maddesinin 2 nci fıkrasının s'lonundan başlayan "onda birlik baraj uygulamalı hükmünün dayanağı ve anlamı kalmamaktadır.

2 - Büyük şehir yönetiminin hukuki statüsünün evvelce çıkarılan 17/6/1982 tarih 2680 sayılı Yetki Kanununa istinaden tanzimi de Anayasaya aykırıdır.

Bu yetki Kanununun amaç ve kapsamı mahalli idarelerin hukuki statüsünü düzenlemeyi öngörmemekte ve esasen Anayasanın 127. maddesindeki büyük yerleşim merkezleri için Kanunun özel yönetim biçimleri getirebileceğini vurgulamaktadır. Bu nedenle Yetki Kanununa dayanılarak çıkarılacak Kanun Hükmündeki Kararname ile hukuki düzenleme yapılamaz.

Esas itibarıyla mahalli idareler kamu tüzel kişiliğine sahip kuruluşlar olup aynı zaman3a siyasi organı da kapsamakta bulunduğundan bunların hukuki statüsü Yetki Kanunu ve Kanuna istinaden çıkarılacak Kanun Hükmündeki Kararname ile düzenlenemez.

3 - Sözü geçen Kanunun Geçici 7 nci maddesinin 1 inci fıkrasındaki seçim tarihinin 25 Mart 1984 olarak tespitine dair hükmü de Anayasaya ay!kırıdır.

Ülkemizdeki iklim şartları nazara alınarak Mart ayında seçim yapıldığı bugüne kadar görülmemiştir.

Birçok yerlerde, özellikle doğu ve karadeniz bölgesinin dağlık ve dağınık yerleşim bölgelerinde oy sandığı başına gidilmesi mümkün değildir.

Esas Sayısı:1984/2
Karar Sayısı:1984/3

Genel nitelik taşıyan bu seçimde vatandaşın sandık başına gidememesi serbest, eşit ve genel oy prensiplerinin ihlali niteliğinde bulunmaktadır.

4 - Sözü geçen Kanunun 35 inci maddesinin 2 nci fıkrasındaki "radyo ve televizyonda propagandaya ilişkin hükmün bu seçimlerde uygulanamayacağına dair hükmü de Anayasaya aykırı bulunmaktadır.

2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu Kanununun 22 nci maddesi radyo ve televizyonda propaganda yapılacağı hükmünü getirmiştir. Bu madde lafzı ile olduğu gibi ruhi ile de propagandanın ülke çapındaki değerini ortaya koymaktadır.

Milletvekilleri seçimlerinde uygulanıp onun kadar önemli ve genel nitelikte bulunan ve aynı seçmeni kapsayan mahalli idare seçimlerinde yer almaması kanunların uygulanmasındaki esas prensiplere ters düşmektedir.

Kaldı ki; iktidar partileri aynı süre içerisinde çeşitli kanallardan düşüncelerini kamuoyuna açıklamak imkanına maliktirler.

Ayrıca, kamu oyunu ve seçmeni etkilemek yönünden siyasi partiler arasındaki eşitlik ilkesini de ihlal etmektedir."